

Šialená svetománia

Časopis žiakov Základnej školy Dr. Milana Hodžu s MŠ Palisády
Škarnicova 1 • Bratislava • www.zsmh.sk • svetomania@zsmh.sk

2

December
2006

Obsah

Úvodník	1
Ako sme hájili česť učiteľov	2
Kúzelník na našej škole ..	3
Šiestaci v ríši farieb	3
Malá zoológická záhrada navštívila MŠ	3
Návšteva v domove „Majáček nádeje“	4
Spolupráca pokračuje	4
Výsledky fotografickej súťaže	4
Vianočné a predvianočné zvyky	5
Z vlastnej tvorby	6
Vianoce idú	6
Novinky a šport	7
Tajnička	7
Relax	8
Redakčná rada	8

Úvodník

... a prišla k nám opäť zima. Síce nie je sneh a mráz, ale čoskoro nastanú Vianoce. Tieto krásne sviatky nie sú len o darčekom. Oveľa dôležitejšia je vianočná atmosféra. Preto, keď sa niekto bude vychvaľovať len tým, že dostal na Vianoce viac darčekom než vy, treba sa ho opýtať : zažil si takú krásnu vianočnú atmosféru ako ja?

Cez Vianoce by mala byť celá hodina pokope. Opýtajte sa rodičov, či by sa nedalo pozvať na Vianoce starých rodičov. A keď to pôjde, pozvite ich. Určite budú mať veľkú radosť.

Vianoce nie sú len o nás a našich darčekom. Aj my by sme mali obdarovať našich blízkych a kúpiť im na Vianoce darček. Stačí aj úplná maličkosť. Určite ňou niekoho potešíte!

A ešte dôležitá rada: Nehnevajme v tieto posledné predvianočné dni rodičov. Bude to pre nich o jeden darček viac.

Niektorí z vás možno čítali prózu Ch. Dickensa Vianočná koleda, alebo azda videli film nakrútený podľa tejto knihy. Je to rozprávania o poslanstve Vianoc. Lakomý pán Scrooge hovorí o Vianociach ako o stratenom dni, keď sa nepracuje a on musí dať voľno svojmu zamestnancovi. V noci na Štedrý deň ho však navštíví duch jeho mŕtveho spoločníka a varuje ho : cesta, po ktorej sa uberá, vedie k záhube. Potom ho navštívia ešte traja duchovia: duch minulých, súčasných a budúcich Vianoc. Vďaka ním Scrooge môže pozorovať, aké je obyčajné šťastie a uvedomí si, kam vedie slepá náklonnosť k bohatstvu. Vtedy sa Scrooge rozhodne zmeniť: začne byť dobrý a láskavý k

ostatným ľuďom.

Vianoce sú nepochybne príležitosťou pre každého z nás na zmenu k čomusi dobrému a krajšiemu. Nikto z nás by na to nemal zabudnúť.

Ján Miloslav Tajberík 6.A

Ako sme hájili česť učiteľov

V polovici novembra sa na Slovensku našlo len veľmi málo ľudí, ktorí by sa nestretli s informáciami o pripravovanom „megaprojekte“ Test národa 2006.

Reklama, bombardujúca naraz Slovensko aj Čechy, pripravovala ľudí na rozhodujúci vedomostný duel, naplánovaný na 17. november – dátum rovnako významný pre obe krajiny. Televízne spoty, v ktorých sa oprašovali jazykové znalosti z dnes už pre mnohých Slovákov cudzieho jazyka navnadili mnohých, aby si v spomínaný piatkový večer sadli pred televízne obrazovky, vyskúšali si, čo si ešte pamätajú (alebo už nepamätajú) zo svojich študentských čias a zároveň sa dočkali odpovede na otázku, či tých Čechov konečne v niečom porazíme.

K tým, ktorí mali možnosť preveriť si svoje vedomosti priamo v pražskom štúdiu patrili aj piati učitelia zo ZŠ Dr. M. HODŽU na Palisádach. Po miernom prehovaraní a „pozitívnom nátlaku“ zo strany kolegov i vedenia školy hájili česť učiteľského stavu Roman Penkala (prírodopis, matematika), Štefánia Fešková (prírodopis), Marcela Šubová (matematika, chémia), Peter Bartoněk (vychovávateľ) a Dušana Bajusová (slovenský jazyk, dejepis).

Určite aj vďaka nim sa podarilo práve učiteľom Test národa v štúdiu vyhrať a presvedčiť tak prípadných pochybujúcich o tom, že mladá generácia je v tých správnych rukách. Ani počítačová tréna, únava z dlhej cesty, či horúčava v televíznom štúdiu nezabránili tomu najlepšiemu výsledku, ktorí aj žiaci vidia vo svojich žiackych knižkách veľmi radi

– jednotke s hviezdíčkou, ktorá snáď presvedčila všetkých pochybujúcich, že mladá generácia je naozaj v tých správnych rukách. Pondelkové privítanie „mediálnych hviezd“ bolo plné gratulácií od kolegov i žiakov. Najväčšou odmenou však bude, ak práve vedomosti, ktoré v našej škole žiaci každodenne získavajú, prispievajú k tomu, aby o pár rokov boli možno oni rovnocenným súperom tých, ktorí im cenné vedomosti odovzdávajú.

Test národa napokon s tesným rozdielom vyhrali Slováci. Aj malý, len štvorbodový rozdiel ukázal, že s Čechmi sme si stále veľmi podobní a blízki, a vydarený program, vysielaný naraz v dvoch krajinách, svedčí o tom, že priateľstvo a spolupráca nepoznajú hranice.

Kúzelník na našej škole

5. decembra nás čakal predčasný mikulášsky darček. Na našu školu zavítal kúzelník. Všetci sme sa tešili na jeho skvelé triky. No nielen nimi nás zaujal. Oboznámil na s mnohými kúzelníckymi zaujímavosťami i s rozcvičkou šikovných kúzelníckych rúk. Na kúzelníckove triky boli zvedaví aj naši malí spolužiaci z prvého stupňa, preto si náš hosť pripravil hneď dva programy.

V prvej polovici svojho vystúpenia sme mohli vidieť zaujímavé čísla s kartami, šatkami a loptičkami. Potom sme sa už do programu zapojili aj my. Kúzlenie si vyskúšali starší, aj mladší žiaci. Nie všetci boli síce úspešní, ale o zábavu sa postarali aj oni. Čas kúzel sa však pomaličky krátil a my sme sa museli vrátiť späť do tried. Kúzelník sa s nami rozlúčil, no skvelá dobrá nálada nám ostala až do ďalšieho dňa, kedy nám ju opäť obnovil Mikuláš.

Petra Rajtáková 6.B

Šiestaci v ríši farieb

Časť Bratislavského hradu sa pred niekoľkými dňami zmenila na ríšu farieb. Pohrať sa s fantáziou a farbami sa vybrali aj žiaci zo 6.B spolu s pani učiteľkou Juráčkovou.

Celá výstava mala názov Harmónia farieb. Výstavou nás sprevádzali dve milé tety, ktoré nám povedali množstvo zaujímavých vecí.

Našou úlohou však nebolo len obdivovať vystavené exponáty, ale sa aj aktívne zapojiť. Rozdelili sme sa teda do štyroch skupín. Mali sme zistiť, ktorých päť farieb sa v Číne využíva najčastejšie. Pomáhali nám fotografie a tradičné čínske oblečenie.

Najcennejším predmetom celej akcie bol ručne vyšívajúci oblek, ktorý bol zdobený tradičnými čínskymi motívami – drakmi, perlami, žeriavmi, netopiermi.

Výstavu dopĺňala tvorivá dielňa, kde sme si vyskúšali výrobu čínskych šatiek. Nie, nebojte sa, nič sme síce nešili, ale farbami na textil sme šatky zdobili. Po menšom prehovaraní sme si mohli pozrieť aj ďalšie kusy čínskeho oblečenia.

Návštevu sme si predĺžili aj tým, že sme preskúmali jedinú sprístupnenú vežu Bratislavského hradu.

Ak si chcete výstavu Harmónia farieb pozrieť aj vy, máte na to čas do konca februára. Určite sa vám bude páčiť.

Janka Zajdenová 6.B

Malá zoológická záhrada navštívila MŠ

Návšteva zvieratiek v MŠ prehĺbila citový vzťah detí k zvieratkám a vychováva ich ku kladnému vzťahu k prírode. Táto beseda naštartovala aj projekt environmentálnej výchovy, ktorý realizujeme v tomto školskom roku pod názvom – OBJAVUJEME PRÍRODU. Akcia sa konala ešte v mesiaci október pri príležitosti Dňa zvierat.

Návšteva v domove „Majáčik nádeje“

17.11.2006 navštívili Natália Klemková, Lenka Trčáľková a Petra Bačová domov pre týrané matky s deťmi „Majáčik nádeje“, aby odovzdali zbierku hračiek, ktorá sa nedávno konala v našej škole.

Ľudia v domove boli veľmi milí, hlavne sociálne pracovníčka, ktorá nás privítala. Mohli sme sa jej opýtať na všetko, čo nás zaujímalo. Dozvedeli sme sa, že matky s deťmi môžu v tomto zariadení zostať rok a dovedy si musia nájsť iné bývanie. V tomto domove sa snažia deti viesť hlavne k samostatnosti, aby sa neskôr ujali v reálnom živote aj bez pomoci. Do domova môžu prísť aj mladí ľudia, ktorí už museli opustiť detské domovy.

V tomto zariadení sú väčšinou ubytované matky s deťmi, ale občas sa vyskytne aj prípad, že tu nájde útočisko dieťa samé. Mamy a ich deti tu vedú normálny život, presne tak, ako všetci ostatní. Deti chodia do materských a základných škôl, matky majú svoje zamestnanie. Deň prebieha ako v každej inej rodine – deti sa učia, robia si domáce úlohy a venujú sa tomu, čo ich baví.

Tento domov pomohol už mnohým ľuďom a bolo by dobré, keby ich bolo v budúcnosti viac. Oveľa lepšie by však bolo, keby počet týraných žien a detí klesal.

Petra Bačová a Nikola Gačová, 9.B

Spolupráca pokračuje

V minulom čísle časopisu sme vás informovali o tom, že sa na našej škole uskutočnila výstava „Tolerancia nás spája“, ktorú zorganizovalo Občianske združenie Ľudia proti rasizmu. Spolupráca s touto organizáciou pokračuje aj naďalej. Naposledy pre deviatakov z našej školy zorganizovali ľudia z OZ besedu s priamymi účastníkmi karpatsko-duklianskej operácie z jesene 1944. Deviataci tak mali možnosť dozvedieť sa mnoho zaujímavých vecí o skutočnom boji a neľahkom živote v armáde od tých, ktorí hrôzu vojny prežili na vlastnej koži.

Výsledky fotografickej súťaže

Do hlasovania v súťaži o najpodarenejšiu fotografiu domáceho miláčika, ktorú poznáte pod názvom „O čo sa starám“ sa zapojilo 216 žiakov. Porota sčítala hlasovacie lístky a výsledky sú takéto:

Na 1. mieste sa umiestnila fotografia mačičky autorky Kristíny Baumgartnerovej, 2. miesto obsadili fotografie psíka Lenky Zubčákovej, na 3. mieste sa umiestnili fotografie psíka a zajačika Martiny Takáčovej.

Ďalšie miesta porota udelila Janke Debnárovej, Alexandre Zemanovej, Martinovi Zubčákovi a Dominike Lukačovičovej.

Autorom fotografií blahoželáme, veríme, že sa zapoja aj do ďalších podobných súťaží.

Vianočné a predvianočné zvyky

Vianočné zvyky na Slovensku

Zimné obdobie, najmä december, má svoje čaro, ktoré vynikne v sviatočných radovánkach. Tešia sa im najmä deti, počítajú dni a noci, kedy príde Mikuláš a vytúžené chvíle pod jagajúcim sa vianočným stromčekom...

Kresťanské vianočné sviatky sa vlastne začali koncom novembra, po Kataríne a na Ondreja, keď bol vyhlásený adventný pôst. Štvrtýždňové obdobie pred Vianocami sa volalo Advent. Vtedy boli zakázané spoločné zábavy, svadby, nesmelo sa ani tancovať.

Starostlivé gazdinky vydrhli všetky hrnce, rajnice, varešky, nesmela na nich ostať ani masná škvrnka. Maslom a masťou sa počas pôstu šetrilo. Jedli sa najjednoduchšie jedlá, bez mäsa. Na raňajky sa pil šípkový, lipový, kamilkový čaj a suchý chlieb, alebo potretý maslom. Na obed polievka z fazule, hrachu alebo šošovice. Varili sa aj celé zemiaky a halušky. Na večeru boli zväčša pečené zemiaky bez masti, ku ktorým podávali kyslú sudovú kapustu. Deti veľmi obľubovali kukuričnú kašu.

Prvým zimným sviatkom bol Mikuláš. Ľudová riekanka vraví : a na toho Mikuláša, celá zima naša... Po dedine chodil Mikuláš. Bol oblečený ako biskup, v ruke mal zvonec a tým oznamoval svoj príchod. Deťom rozdával orechy, jablká a tým zlým, ktoré nechceli poslúchať a nepomodlili sa, dal cesnak, čierne uhlie alebo zemiak.

Trinásteho decembra je Lucie. Ani tento sviatok neostal bez povšimnutia. V deň Lucie sa celú noc nespalo. Dedina bola na nohách. Mládenci vystrájali v ten večer kúsky, najmä bohatým s skúpym ľudom. Napríklad zobrali voz a zložili ho pod strechou na povale. Dievky zase o polnoci vychádzali von a počúvali, z ktorej strany sa ozve brechot a štekanie psa lebo v tú stranu sa vraj vydajú.

Po Lucii boli už na prahu Vianoce. Deň pred štedrým večerom sa zo sýpky priniesla múka zo žita, aby bola teplá a cesto dobre kyslo na chlieb a koláče. V ten večer sa musela navariť aj huspenina. Na druhý deň, len čo začalo svitať vstal gazda aj gazdiná, lebo roboty a povinností bolo až-až. Gazda išiel vinšovať šťastie po celý rok.

Gazdiná nesmela z domu odísť. Musela napiecť čerstvého chleba, koláčov a pripraviť večeru. Cez deň sa držal pôst, ale vinšovníkom zato mohla naliať kalíštek páleného. Keď sa gazda vrátil domov, vystrojil stromček, borovicu alebo jedličku, do slávnostného rúcha. Ozdoby boli skromné: sviečky, slamené hviezdičky, pozlátané orechy, klásky z jačmeňa, oplátky a jabĺčka. Potom stromček zavesil do rohu izby.

Štedrovečerná večera bola skromná a jednoduchá, bez akéhokoľvek vyprážania. Bola to paradajková, vínová alebo rybacia polievka. Rybu mávali len bohatší dedinčania. Po polievke nasledovali perky s lekvárom a pupáky s mliekom, posypané makom. Vianočné otrusenky, kosti z ryby, šupky jablák a orechov sa po večeri pozbierali a odložili. Keď bola veľká hrmavica, vtedy ich gazdinky alebo dievky zapálili, aby odohnali od domu všetko zlé.

Deti sotva vedeli vyčkať darčeky. Neboli také hojné ako dnes. Pre dievčatká matky zošili bábiky z handier a chlapcom vykresali zručnejší otcovia vozíky a koníky. Deti sa tešili aj sušeným pláňkam a slivkám. O polnoci sa celé rodiny vybrali do kostola na polnočnú omšu.

Na prvý a druhý vianočný deň chodievali ľudia vinšovať. Na Štefana chodili po dedine aj pastieri - betlehemci v nevšednom oblečení. Na hlave mali baranicu, v rukách plieškami okutú palicu, ktorou búchali o zem. Ozývali sa aj zvončeky, takto dávali najavo, že idú. Cengot a búchanie zneli ako pieseň pokoja a mieru. V domoch vyrozprávali narodenie Ježiška a jednotlivé a spoločne zarecitovali aj riekanky.

Zimné radovánky sa skončili Silvestrom a vítaním Nového roka. V tomto období prebieli zakáľacky, sviatok celej rodiny. Začali sa plánovať aj svadby a spoločné tance a očakávať veselé fašiangy. Zimné zvyky a tradície našich predkov sa líšili samozrejme, podľa krajov a charakterizovali vtedajšiu dobu.

Z vlastnej tvorby

V našom parku sú tajné dvere

Boli letné prázdniny. Adrián a Barborka, o ktorých je tento príbeh, radi stavali hrady z piesku. Bola to ich najväčšia zábava. Vždy vyzerali úchvatne. Všetko bolo perfektne postavené. Vežičky, okná brána... Celkom ako zo stredoveku. Ani jedno dieťa nepoznalo pieskoviská v parku tak dobre, ako oni. A predsa!

V jedno pekné ráno sa súrodenci vybrali do parku. Sadli si na kraj pieskoviska a začali stavať. Najprv základ, potom vežičky hradu, bránu a okná. Nakoniec chceli vykopať okolo hradu priekopu, tak ako sa na poriadny hrad patrí. Začali každý na inej strane. Zrazu Barborka vykričla:

„Adrián, poď sa pozrieť! Niečo som našla!“

Adrián pribehol a pozrel sa do jamy. „No, čo je tam?“ spýtal sa.

„Nevidíš? Niečo tvrdé. Vyzerá to ako dvere.“

„Ukáž,“ posunul sestru nabok, „á, už vidím! Naozaj to vyzerá ako dvere. Poď, skúsime to odhrať.“

Zobrali lopatky a pustili sa do práce. Obaja zabudli na hrad. Odhrabali kopu piesku a nakoniec skutočne našli dvere – veľmi staré.

„No teda, môžu mať aj dvesto rokov!“ uchvátené povedal Adrián.

„Ale ako je možné, že sme ich tu ešte nenašli? Veď sme prehrabali už všetky pieskoviská!“ povedala sestra.

„Neviem, možno sme na tomto mieste ešte nestavali.“

„A čo teraz?“

„No, čo asi? Pozrieme sa, čo je pod nimi. Nenecháme si ujsť takúto príležitosť!“ Adrián sa poobzeral a so sestrou pomocou nadvihol dvere. Z otvoru viedol rebrík. Najprv zišiel dolu Adrián a za ním Barborka. Schádzali dolu rebríkom už dlho, stále však nedošli na koniec.

„Adrián, mňa už bolia nohy. Veď ten rebrík je nekonečný!“

„Ale neboj sa, prežiješ to. Trochu pohybu ti nezaškodí. Aj tak už vidím svetlo.“

A naozaj. Kdesi v hĺbke svietilo nejasné, slabé svetlo. Ešte chvíľu zostupovali a boli na zemi. Okolo nich boli domčeky. V pozadí sa črtal nádherný hrad, presne taký, aký práve stavali.

(Pokračovanie v ďalšom čísle.)

Terézia Kovaničová 7.B

Vianoce idú

Vianoce idú, Vianoce idú
všetci ľudia sa radovať budú.

Rozosmejeme sa aj my,
veď nejde o sviatok nudný.
Darčeky pod stromčekom čakajú
a nás veľmi lákajú.

O tom však Vianoce nie sú,
hlavne, že rodinnú pohodu nesú.

Luboš Janák a Fatima Kattlan S.A

Novinky a šport

Novinky v kinách

Spláchnutý – Animovaná komédia

Hlavným hrdinom filmu je rozmazaný myšiak z „lepšej spoločnosti“ Rody, ktorý si užíva status domáceho maznáčika. V rezidencii jeho pánov sa však objaví záchodová krysa Sid a robí si záľusok na jeho miesto. Rody pripraví diabolský plán na vyhostenie votrelca – chce Sida spláchnuť späť do kanála. Lenže, kto druhému jamu kope... V podzemí sa ocitne Rody a na svoje prekvapenie nájde obrovské mesto. Zoznámi sa s Ritou, mimoriadne chytrou myšou, ktorá sa vyzná v tamojšej tlačnici. Všetci, ktorí sa rozhodnú pozrieť si tento film, sa môžu tešiť na kopolu zábavy.

Roderik Farkas 6.B

Novinky zo športu

Majstrovstvá okresu v streľbe zo vzduchovky

Na tejto súťaži našu školu reprezentovali Jakub Janečko (9.A), Tomáš Sedíklek (9.A) a Tomáš Hason (9.A), ktorí v kategórii družstiev vyhrali 2. miesto. V kategórii jednotlivcov bol úspešný Jakub Janečko, ktorému sa podarilo obsadiť 3. miesto.

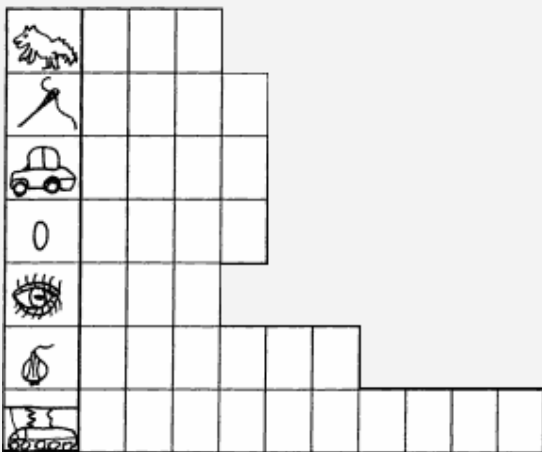
Vianočný šachový turnaj

Vianočný šachový turnaj sa uskutočnil 14.12.2006 v CVC na Štefánikovej ulici. Zúčastnili sa ho aj žiaci našej školy, ktorí v dvojiciach obsadili siedme a ôsme miesto.

Tajnička

Blížia sa...

Relax

Vtípy vybrala Barбора Križánková 6.B

Na Vianoce vraví mamička synovi:
-Zapáľ, prosím ťa, vianočný stromček.
O chvíľu príde syn za mamou a pýta sa:
-A sviečky mám tiež zapáliť?

-Musí byť veselo – povedal Mikuláš a nerozdal darčeky.

-Ako si na tom s voľným časom počas Vianoc?
-Prečo?
-Lebo potrebujem zohnať somárika so Betlehemu.

-Ako sa volá tučniak na púšti?
-Osamelý.

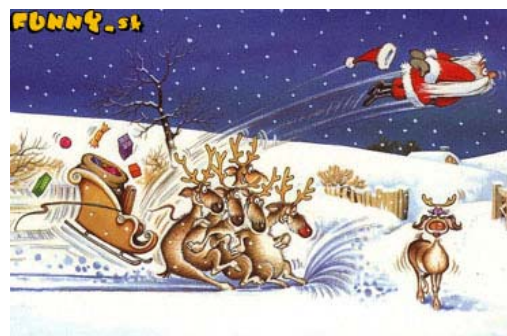
-Aký darček by si rada našla pod stromčekom, Anička?
-Och, mami, poznáš Jožka Mrkvičku?

-Tak čo, Peťko, Máš rád školu?
-Jasné, teta! Bez školy by neboli prázdniny!

Škótsky Mikuláš navštívi rodinu a prihovori sa deťom:

-Tak, detičky, čo si odo mňa kúpite?

Janko sa na Vianoce pýta otca:
-Oco, vieš, ktorý vlak najviac mešká?
-Nie, synak.
-No predsa ten, čo si mi sľúbil minulé Vianoce.

Redakčná rada

Redakčnú radu školského časopisu tvoria hlavne žiaci, ktorí navštevujú literárno-žurnalistický krúžok. To však neznamená, že výrobu časopisu majú na starosti len oni. Naopak, zapojiť sa môžete všetci. A to tak, že svoj článok, básničku, poviedku, postreh, či vydarenú fotografiu odovzdáte niektorému z členov redakčnej rady, alebo p. uč. Bajusovej.

Úvodníky –	Ján Miloslav Tazberík (6.A)
Relax –	Roderik Farkaš (6.B) Barbora Križánková (6.B)
Z vlastnej tvorby –	Janka Zajdenová (6.B)
Udalosti v škole –	Petra Rajtóková (6.B) Nikola Gonosová (6.B) Terézia Kovaničová (6.B)
Šport a súťaže –	Petra Rajtóková (6.B)
Zaujímavosti –	Terézia Kovaničová (7.B)

